

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slovenskim deželnozborskim volilcem!

Trdi bojni časi duše domovino slovensko in pred vsem milo našo deželo kranjsko! Še niso povsod polegali peneci valovi, katere so dvignile v duši narodovi zadnje državnozborske volitve in že Vas zopet, možje slovenski, kliče na pozorišče glasneje nego kdaj bojna tromba, že zopet zveni Vam na ušesa žvenket orožja!

In ne za malenkostno stvar! Za gospodarstvo dežele se bo bil to pot boj, kulturna usoda ožje naše domovine se bo odločevala za dolgo dobo šestih let, ali pa morda za — vselej. Usoda kranjske dežele pa je usoda slovenskega naroda! Zategadelj Vas kliče pod svojo visoko vihrajočo zastavo narodno-napredna stranka, Vas vse, ki imate še srce za svobodno domovino in njeno prihodnost!

Možje slovenski! Odveč bi bil vsak poskus, opozarjati Vas na nepopisno važnost letošnjih deželnozborskih volitev. Saj nas je rešila te naloge ona nazadnjaška svojat, zoper katero Vam bo 12. in 19. septembra t. l. braniti kulturni poklic naroda slovenskega, ona svojat, ki zdržuje v sebi peščico posvetnih koristolovnih klativitezov in celo tolpo do blaznosti fanatizovanih rimskih hlapcev, ona svojat, katera je v svojem volilnem manifestu z dne 10. t. m. tudi oficijalno zapustila nivó dostojne politične stranke, hoteč s pocestnim blatom najnižjega obrekovanja umazati neožlindrani štít narodnonapredne stranke!

Previsoko nad to svojatjo stoji naša stranka, da bi se jej bilo treba pred sodiščem razsodne slovenske javnosti braniti zoper blazna obrekovanja, da je oskrunila vse, kar je našemu narodu svetega, da ne pozna ne zvestobe do Boga in ne do naroda, da se je združila s poganskimi framazoni in vsenemškimi veleizdajalci zoper narod slovenski, da izigrava židovski kapitalizem zoper ubogega slovenskega obrtnika, da z isto pomočjo hoče zadaviti prostega slovenskega kmetovalca i. t. d.

Ne — previsoko plapola čista zastava narodnonapredne stranke, da bi jo zamogle dosežati otrovane te pušice javno zaničevanih političnih kridatarjev, ki so dne 1. majnika t. l. izgubili sposobnost zarudeti. O narodno-gospodarskih vprašanjih pa ne more polemizovati stranka čistih rok z ljudmi, ki so in bodo na rob propada spravili s svojo gospodarsko organizacijo na tisoče kmetov. Na te ljudi čakajo narodne vislice, na katere jih bo potegnil, če danes ne, pa jutri ogoljufani narod sam.

Toda žalostno dejstvo, da so se s to tolpo bratili, vsaj dokler se jej še ni smelo odrekati ime politične stranke, možje, katerim tudi narodno-napredna

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1901.

stranka ni odrekala zasebnega spoštovanja, in še žalostnejša resnica, da ti možje tudi po 10. t. m. niso odpovedali tega političnega pobratimstva, sili narodnonapredno stranko v predležeci slovesni odpor.

Ti možje, volilci slovenski, naj Vam bodo v izgled, da so železne verige rimskega klerikalizma trdnejše celo od naravnega čuta poštenja in sramu in da bo trikrat gorje onemu narodu, ki se bo dal ukleniti v te verige. In na Vas, slovenski volilci, je, da odvrnete to nevarnost od milega našega naroda! Boj do noža napovejte tudi Vi onemu zmaju, ki je opustošil cvetočo Špansko v jezuitsko puščavo in ki se je dne 10. t. m. pokazal slovenskemu svetu v celi svoji nagoti. In nobenih obzirov več do njegovih, četudi neprostopoljnih sužnjevi, ki so v zadnjih dnevih zaigrali pravico tudi do osebnega spoštovanja, naj potem gospodarijo v deželni hiši kranjski, ali pa v knezoškofji palači ljubljanski. Zoper gadov pik bilo je še vedno najboljšo sredstvo izžiganje rane, četudi na lastnem telesu.

Možje volilci, ne strašite se boja, ki je postal neizogiben. Bog nam je priča, da bi Vam rajši prinašali oljkino vejico, nego bridki meč, toda pod rimski nož narod slovenski vsaj brez boja ne sme! Sicer bi ne bil vreden življenja. In trdna zavest, da mu je sojeno življenje, boljše življenje, nego pod zakrivljeno palico rimskega nasilstva, naj Vas jači in navduši za ta boj. Ako nam je pa sojena smrt, tedaj hočemo umreti vsaj kot možje z orožjem v roki in v sencí čiste zastave naše...

Slovenski možje! Ta ideja vodi Vas v boj dne 12. in 19. septembra. „Za stranko? Ne, ne za stranko, temveč za ljudstvo, za narod, za naš in naših potomcev blagor in napredek, za čast in poštenje naroda, za naša sveta načela, za naše trdno neomahljivo prepričanje...“ tako trdi svetohlinski klerikalni manifest, a tako vzkliknite z jasnim čelom tudi Vi. In še to pristavite: Zoper stranko? Ne, zoper idejo, ki je za zdrav narod to, kar za zdravo človeško telo — kuga! Zoper nakano, da bi se prosti narod slovenski na veke vekov usužnil onim uskokom pravega krščanstva in zakletim sovragom svete duševne svobode, katere je ravnokar z vso pravico črez svoj prag pognal svobodni narod francoski.

One pa, ki Vas bodo, zlorabeč zopet in zopet častno svojo obleko strašili s pekлом ter Vam obetali nebesa, one pa spominjajte na besede velikega svobodnjaka, ki je brez rimske pomoči s križem v roki umirajoč prorokoval: „Prišel bo čas, ko bo krščanstvo ubilo klerikalizem!“ — In med tistimi krščanskimi vojščaki hočemo biti tudi mi, slovenski naprednjaki.

Volilni odbor narodno-napredne stranke.

LISTEK.

Po Rusiji.

(Popotne črtice. Spisal G. S.)
(Dalje.)

Ruska gostoljubnost se ne omejuje samo na hišo. Želeč, da bi inostranec odnesel prave nazore o Rusiji, opozarja te Rus na dobre in slabe strani svojega žitja in bitja. Meni je žrtvovala družabno jako visoko stoječa dama ves popoldan, da mi je pokazala Krēpod (trdnjavo) in Ostrová (otoke). Petrograd je moderno mesto v pravem pomenu besede. Osnovano je bilo od Petra Velikega leta 1703. na enem iz otokov Neve. Kdor gleda z mostov čez Nevo, vidi najznačilnejši del mesta. Na reki se giblje valovje kakor na morju. Največji morski parniki priplavajo v mesto po Nevi. Razun tega križa mesto cela vrsta kanalov, po katerem plovejo ves dan manjši parniki. Začetkom majnika je bilo v Petrogradu še jako hladno; jaz sem prezebaval brez zimskega plašča.

Kot posebnost ruskih mest omeniti je velikanske »sobóre«, t. j. ruske katedralne cerkve, zidane navadno v čistem bizantinskem slogu. Ako se bližaj mestu, se ti že od daleč zablestijo pozlačene kupole teh pravoslavni hramov božjih. Navadno vidiš veliko kupolo sredi štirih manjših. Zvonik (kolokolona) stoji posebej,

tudi njega pokriva navadno pozlačena kupola, in pri odprtih linah vidiš natanko vse zvonove. Posebno veličastna so pročelja teh katedral. Opozarjam n. pr. na »Kazanski sobor« v Petrogradu. Dve impozantni kolonadi ved eta k širokim stopnicam, držečim h glavnemu portalu. Pred tem-le se vzdiguje veličasten portik. Vhodivšemu treba preiti celo vrsto menihinj, prosečih milih darov za cerkev, šolske zavode itd. Znotraj deli včasih do stropa segajoči »ikonostás« presbiterij z oltarjem od ladije. Na ikonostasu se nizajo jako dragocene sv. podobe, katere se svetijo od vloženi pravih demantov in biserov. V nekaterih hramih se nahajajo za ikonostasom kapelice z »moščami«, t. j. s čudotvornimi ostanki svetnikov in svetnic, katere si lahko ogleda vsak drugoverec. Svetniki leže v odkritih krstah in so pogrneni z dragocenimi sukni tako, da so telesne oblike vidne. Vsak pravoslavni vernik poljublja »mošči«.

Slovanska služba božja s prekrasnim cerkvenim petjem jako povzdiguje pobožnost. Zame je bilo nenavadno tisto večno prekriževanje in priklanjanje pravoslavni kristjanov. Nenavadno se mi je zdelo tudi, da se na Ruskem častniki udeležujejo ravno tako vseh cerkvenih obredov kakor drugo ljudstvo, in sploh sem opazoval, da simpatično rusko častništvo ne tvarja posebne kaste. Orgelji, zvončkov in klopji ni

po ruskih cerkvah. Pevski zbor stoji na desnem »kličosu«, t. j. na desni strani pred oltarjem.

Jako navadna prikazen po ulicah so odkriti ljudje, navadno kmetskega stanu, ki zbirajo prispevke za gradnjo kake cerkve ali podpore za pogorelece. To so starejši, od sovaščanov v mesto poslani zapni možje, o katerih poštenosti občinstvo ne dvomi. Po vseh ogljih najdeš ruske in tatarske prodajalce, ki v svoji pestri narodni noši z glasnim krikom ponujajo svoje blago in vzbujajo pozornost mimogredočih.

Kakor po drugih stolicah se vrše tudi v Petrogradu vsakoletne umetniške razstave. »Imperatorskij Jermiž« s prekrasno galerijo slik, kakor »ruski muzej imperatorja Aleksandra III.«, nikakor ne zaostajata za podobnimi napravami drugih prestolic.

Ko sem šel nekega dne preko nevskega mostu, zaslišal sem za seboj besede: »Vidno, čto Němec«. Obrnivši se, zagledal sem štiri možje, po zunanosti ruske meščane (prebivalstvo Ruskega se namreč deli na tri pglavitne stanove [soslovija], t. j. na: »dvorjan«, »meščan« in »krestjan« [kmet]).

Ustavil sem se in rekel: »Ne, gospoda, motite se, jaz sem slovanski Avstrijanec«. Nato je jeden izmed njih omenil, da je v Avstriji baje polovica prebi-

valstva slovanska. »Da, in še dosti več jih je kot polovica, in tudi pravoslavnih je med njimi«, sem odgovoril. Povedali so mi, da so me smatrali za Nemca po hoji in kroju obleke. Poslovili smo se kot dobri prijatelji. Mož, ki me je pred tremi minutami »psoval« za »Nemca«, nazval me je pri slovesu »golúbčik«, stisnivši mi roko.

Za srednjo in višjo žensko izobrazbo poskrbljeno je na Ruskem dosti bolje, kakor pri nas. Dopršivši žensko gimnazijo, vstopajo Rusinje v visoke šole, to je »v višije ženske kurse«. Ljubezniva rojkinja mi je pokazala »Ženskij medicinskij institut«, katerega slušateljica je tudi bila. Dame internata žive jako svobodno, prihajajo in odhajajo in sprejemajo, kogar hočejo. Za ženske, dovršivše srednje šole, katere ne pohajajo kursov, so za popolnitev izobrazbe javna predavanja, »publičnije ženske kurse«. Nikjer v Evropi se ni razvilo toliko znanstveno izobraženega ženstva, kateremu je pot do kruha s tem jako olajšan. Tam se praktično rešuje žensko vprašanje. S tem, da ženska ne zaostaja v naobrazbi za možem, zavzema Rusinja drugo stališče v družbi, kakor pri nas Slovenka. Občevanje obeh spolov v teh krogih je manj prisiljeno, ne tako ozkosrčno kakor pri nas, kar pa nikakor ni morali na škodo. Koketnosti pri ruski ženski iz teh krogov nisem opazil.

Opisanih gospodarskih bojev se je Slovenstvo udeleževalo do 17. stoletja. V 16. stoletju, luteranski dobi je najsvetlejša stran slov. zgodovine najti. Tolike enerzije v odporu proti tedaj še bogati in močni hierarhiji kat. cerkve, nje gospodarstvu, nje duševnemu naziranju noben majhen narod v Evropi ni postavil, kakor naši predniki v 16. stoletju. Proti Turkom so bili stražarji Evrope in bili so 100 let boje proti mogočnemu papeštvu ki je druge nasprotnike tega protest. gibanja podpiralo s polno vrečo denarja, katerega je bilo tedaj še dosti v Rimu. Z drugim ni moglo, ker njegovo duhovenstvo na Slovenskem je bilo nevedno in zabito in je živelo svinjarsko. Uvažujmo protestantizem samo kot nasprotje posvetne gospodarske in duševne moči kat. duhovenstva, ki vsak razvoj gospodarstva, omike zavira ter vedno po posvetnem nadvladanju stremi ter kot buditelj narodov do slobodnega mišljenja in razvoja gospodarstva v boljše. Mašina, ta železni hlapec, ki danes toliko dela človeštvu olajša, toliko tisoč dobrot stvarja, je otrok protestantizma.

Ni smelo biti. Naše najboljše ljudi so razni Hreni »bandažirali«, na njih mesta postavili v mestih in gradovih kaj slab materijal iz kat. dežel. Pozna se to puščanje krvi. Nič enerzije ni več najti, nič podvzetnosti. Dolgo še po uboju reform. gibanja so nas razne vlade stražile da ne oškodimo kako te za avstr. vlade strašne moči navedene hierarhije. Premajhni smo bili, da bi se mogli upreti tem silam, da bi iz sebe, iz lastnih moči v takem pritisku vstvariti moderno gospodarstvo in omiko.

Na obalih prevažnega morja, v deželah bogate zemlje živeči slov. narod je bil potem naprej le tlakar, meščan pol kmeta, pol slabega rokodelca in prevečen ljud matroz, premogar za 50 kr. za šihito, ali kamnosek, cestar, kakor Čič. Bogastva naših host so izercpili tujci, ko je les po železnicah dobil ceno, bogastva tlakarskih žuljev zapravila se se v tujih mestih.

Fr. Nietzsche je pisal: zakaj je moral ta nemški mnihi Luther revolucijo napraviti ter zbuditi razpadajoči, gnjili sistem organizacije kat. duhovenstva do novega življenja! Reformacija je tudi kat. cerkvi koristila. Renesanca kat. duhovenstva je po reformaciji drugod nekaj cvetov pognala. Pri nas Slovencih domači duhovnik nič; tuji jezuiti so vodili škofo in drugo duhovenstvo in tudi ti nič prida niso od sebe dali. Prišli smo z raztrganimi bajtami in cajgasto obleko v avstrijsko narodovo spomlad leta 1848. Ali se tedaj presneto malo pri nas slobodnega giblje! — Tlačanski narod, ki je vesel, da je dobil nekaj lastne zemlje, katero je moral še drago plačati, tem dražje, ker mu ni mogla pomagati kaka že bogatija meščanstva na noge. Nič šolanja v rabi sredstev industrije, kakor v Ameriki, — ti srečna Amerika, ki feudalitete kat. duhovnika ni poznala, — ali na Angležkem, kjer so isto že v 15. stoletju obglavili, ali na Francozskem Nemškem, kjer so meščani obrti, rokodelstva razvijali do velike popolnosti, vadili roke za industrijsko delo, razvijali veliko trgovino, ki je donasala iz tujih krajev milijarde, ki so potem vzmogočile gradnjo velikanskih industrijskih stavb ter delo v njih.

Danes čutimo Slovenci živo, da smo zaostal narod. Naši ljudje se morajo izseljevati. A ker nimajo moderne šolanja v raznih delih, ki so še pred 50 leti živela, nimajo za industrijsko delo pravnih rok; nimajo discipline za delo v tovarnicah, kjer se lep denar zasluži, ne da bi človek v par letih obnemogel. Naš človek mora najtrša dela prevzeti v tujini, rudar ali premogar mora postati. Uničen na duhu in telesu se vrne domov. Slovenci in Hrvati do Karlovca in Zagreba, recimo 2½ mil. ljudij je dalo vlani 17 tisoč izseljencev. Čehi 7 milijonov ljudij — 3000, avstrijski Nemci 17 milijonov ljudij — 6000. Šestdeset milijonov Nemcev v rajhu je dajalo pred leti 100 tisoč, vlani le še 20 tisoč izseljencev na leto. — Imajo doma dobro plačano delo, imajo dosti jesti. To pa, kar se je moglo kontrolirati. Brez potnega lista jih je pa šlo gotovo 5000 Slovencev. Ubogi analfabeti! In na njih

mesto prihajajo iz pametnejših držav zaradi svoje gospodarske in druge škodljivosti izgnani tuji menihi, samostani se odpirajo po Slovenskem. Kamor pogledam, se snedeži, troti, neproduktivni ljudje, škodljivci vsedaja okolo te uboge slovenske mize. Razna deviška in nedeviška, pod vodstvom duhovnikov stoječa društva pošiljajo tisoče goldinarjev vsako leto v Rim; v farovž gre zadnji vinar, in če je še toliko treba otroku obleke, kruha. Tudi za ozdravljenje ali pananje zlodja iz bolne »zacoprane« živine se jemljejo krone v naših farovžih.

Vprašanje rešitve našega naroda potujčenja, ali vprašanje, da-li kot potujeni še kot lastniki svoje zemlje tu ostati zamoremo, se da rešiti le s tem, da naše ljudstvo duševno spravimo iz objemajev te anahronistične, srednjeveške duhovenske sile, se da le rešiti, ako ga spravimo z vso dušo na tla modernega dela, gospodarstva, ga napravimo produktivnejšega delavca; da varjemo to malo meščanstva pogina, ker brez njega smo kmalo gotovi z življenjem. Še moramo v šolo modernega življenja, malo smo še v njej bili in razviti moramo Slovenci, kakor vsi Avstrijci, šele pravo liberalno, kapitalistično gospodarstvo. Istemu je naš duhovnik iz lahkoumljivih ozirov kruto sovražen. — Socialno zadržno gospodarstvo se prikazuje kot lepa zarja na obnebu velikih, bogatih industrijskih narodov, ki imajo tudi že moderno šolanega kmeta. A le tem. Le na podlagi večjega liberalnega gospodarstva z veliko industrijo, dobro intenzivno delujočim kmetom stavi zadržno gospodarstvo svoje lepe hiše.

V Ljubljani, 22. avgusta. Sestanek treh vladarjev.

V Kielu se snidejo okoli 7. sept. ruski car Nikolaj, angleški kralj Edvard in nemški cesar Viljem. Nato se pelje car na Francosko, kamor pride iz Kodanja tudi ruska carica Aleksandra Feodorovna. Car in carica bosta ostala nekaj dnij na gradu Compiègne in potem posetila Pariz in nekatera mesta osrednje Francije. Ta poset je velik uspeh politike Loubeta in Waldeck-Rousseaua. Carja ni bilo na svetovno razstavo, kar se je splošno opazalo. Takrat se je trdilo, da car ne mara imeti osebnih zvez z vlado, v kateri sedé socialisti, a sedaj pride vendarle. V Parizu in na Francoskem sploh se prihoda carja in carice silno veselé, dasiravno kali to veselje nekoliko dejstvo, da poseti car prej še nemškega cesarja in angleškega kralja. Ta sestanek je novo poroštvo, da ostane evropski mir še nekaj časa neskaljen.

Na črnogorski-albanski meji je pripravljeno vse za boj. 20.000 Albanecv je zbranih v Rogovem, Jakovem in v Ipeku ter nameravajo napasti Mokro in črnogorski okraj Skolani. Streljivo imajo turško. Črnogorska vlada je že poslala svoje čete na meje, da odbijejo naskok Albancev. Hkratu se je obrnil poslanik Bakić do turškega sultana in do turške vlade, da naj boj zabranita. Dobil je zagotovilo, da je turška vlada Albancem ostro prepovedala, delati nemire in poboje. Turška vlada pa prosi črnogorsko, da ukrene isto.

Vojna v Južni Afriki.

V taboriščih, v katerih so ujete burške žene z otroci, divjajo epidemije uprav grozno. Umrljivost otrok raste in v enem samem taboru je umrlo v mesecu juliju 196 oseb. V taboru pri Potscheffstroomu je zaprtih 3002 otrok vsake starosti. V prvem tednu meseca julija jih je umrlo na ošpicah 95 in naslednjega tedna že 105. Tako morajo v osmih mesecih izumreti vsi otroci Burov in tudi večina žensk. Narod je tem načinom seveda sličen podžganemu drevesu. Angleži so vzlic grozni umrljivosti in omenjenih taboriščih zavrnilo švicarsko ambulanco z zdravniki in pomočki, češ da taborišča ničesar ne potrebujejo, in da ne manjka nikomur ničesar! — »Freeman Journal« poroča o razgovoru irskega poslanca Williama Redmonda s Krügerjem, ki je dejal: Ako dobimo svojo neodvisnost, dvignemo zopet svojo domovino. Ali za to je nam treba popolne neodvisnosti. Krüger se ne more ločiti od misli, da obdrže Buri končno vendarle popolno neodvisnost. Iz Londona pa poročajo, da je pošel Burom

že ves denar ter da bo vojne v kratkem konec. Krüger je bolehen.

Dopisi.

Iz Šoštanja, 21. avgusta. Na dan svečanosti rojstva presvitelega cesarja zborovali so v gostilni Hankeja »Südmarkovci« iz Šoštanja in Velenja. Ni se vedelo, da zborujejo, ker hajlovci so se zbirali tiho kakor netopirji; a ko se je velenkim junakom segrela kri, prihajali so iz zavetišča na cesto in tudi v druge gostilne ter ljudi izzivljali in žalili s psovkami in grožnjami.

To postopanje vznemirilo je tudi dva naših, katera sta hotela takim surovostim napraviti konec, in sta šla po stražnika. Ko sta prišla s tema gospodoma v bližino Hankejeve gostilne, slišali so v gostilni »pri Kroni« vrišč in pretep, stražnik je šel v gostilno, da napravi mir, v tistem hipu je priskočil neki Hanke k jednemu naših, ga pričel daviti, na kar sta mu priskočila Herman Goll in Vincenc Pribošič iz Velenja na pomoč in pričeli so s pestmi in nogami biti po našem ter ga vrgli na tla. V tem trenutku je priskočil c. kr. sodni pristav in rezervni častnik dr. Wazulik iz gostilne Hauke, kjer se je tudi »zborovanja« vdeležil, ter je zahteval aretiranje napadenega, češ, da je za to odgovoren. Res je stražnik temu ukazu ustregel in je napadenega in pobitega aretiral. Upamo, da bodo oblastva, katerim se zadeva naznani, storila svojo dolžnost, da nas bodo varovala v prihodnje pred takimi izgredi. Upamo tudi, da bo občinsko predstojništvo storilo potrebne korake, da se zločinci kaznujejo, in da se v prihodnje zabranijo taki grdi slučaj.

Dne 15. avgusta bila je pri nas »Vrnska Vila« sprejem in obhod po trgu sta bila sijajna. Akoravno so iz gostilne Hankejeve nekateri hajlali, ni se od nas nikdo oziral na to ter jim vsak pustil veselje do izzivanja. Tudi ponoči ni bilo čuti kakega izgreda, akoravno je na vseh voglih prežala nemčurska druhal. A zavedno in inteligentno postopanje naših fantov in mož zaprečilo je toliko od nemčurske sodrge zaželjeno pretepanje. Vidi se torej, da ima naš najpriprostejši kmetijski fant več inteligence, kakor zagrizeni hajlovci, in če nosijo tudi uradniško suknjo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. avgusta. — **Glavna volišča za deželne občine** so določena takole: I. Za volilni okraj Ljubljana-Vrhnika: Spodnja Šiška. II. Za volilni okraj Kamnik-Brdo-Podpeč: Domžale. III. Za volilni okraj Kranj-Tržič: Škofja Loka: Primskovo. IV. Za volilni okraj Radovljica-Kranjska gora: Lesce. V. Za volilni okraj Postojina-Logatec-Lož-Bistrica-Cirknica: Postojina. VI. Za volilni okraj Vipava-Idrija: Vipava. VII. Za volilni okraj Novo mesto-Kostanjevica-Krško: Št. Mišel-Stopiče. VIII. Za volilni okraj Trebnovo-Višnjagora - Žužemperk - Mokronog - Litija-Radeče: Litija. IX. Za volilni okraj Kočevje-Ribnica-Velike Lašiče: Velike Lašiče. X. Za vol. okraj Črnomelj-Metlika: Gradac.

— **Duhovne vaje za učitelje.** Kaj je pa to, g. urednik, da nas je naš preskrbni oče Anton Bonaventura letos tako pozabil. Lansko leto o tem času smo imeli v rokah one — oh, blaženi čas — črno na belem tiskane spodbujevalne besede: Zopet je minulo šolsko leto Odpočijte se telesno, pa tudi v duši se zberite In vendar je prva dolžnost nas vseh, poskrbeti za neumrjočo, z Jezusovo krvjo odkupljeno dušo, da se ne zgubi Zato Vas tudi letos vabim v samoto; ne sicer za vse dni počitnic, ampak samo za tri dni Pridite torej k duhovnim vajam V Ljubljani, 10. julija 1900. † Anton Bonaventura, škof. — Zakaj nas tudi letos ne vabi v ono samoto za — tri krone? Oh, kaj smo se mu zamerili? Ali ne potrebujemo sedaj več one tridnevne samote, kakor jo je potreboval Jonas? Mogoče je pa prevzvišeni v svoji mnogostranski delavnosti pozabil na nas revne duševne trpice. Oh, usmilite se nas, ter nas zopet povabite za tri dni v samoto. In sicer bi želeli, da se te duhovne vaje razpišejo na dan 11., 12. in 15. septembra, ker mislimo, da nam je treba v prvi vrsti skrbeti za dušo in potem šele za telo. Ti dnevi bi

bili najbolj umestni za nas, pregrešne liberalne učitelje, ker v teh dneh se bo bil boj za žive in za mrtve klerikalne kandidate.

Jeden, ki se želi ravno letos udeležiti duhovnih vaj za učitelje.

— **Kronice in odpustki.** Na praznik Velikega Šmarna je šlo neko pobožno dekle na Vitovlje na božjo pot k Materi božji. Šlo je tudi k spovednici ter prišlo v roke patru Knavsu. Dekle je povedalo med drugim celo to, da se ni udeležilo procesije, ker je ni bilo doma. Takoj, ko je slišal to spovednik, je zahteval od nje jedno krono, sicer ne bo imela odpustkov. Ko je pa dekle reklo, da nima krone, jej je spovednik zažugal, da jo mora dati dekanu v Črničah, čemur je dekle tudi pritrnilo. To poročilo je dobila »Soča« iz kmetske roke, katera skončuje pismo tako: »Kam smo prišli ni čudā ki vira peša rat bi vedel kam te krone pridejo kih nunci v berrejo za ot pustke«.

— **Barantanje s taksami** je upeljal Tomaž Rožnik, župnik v Selcih. Oženil se je pred leti neki I. B. z nevesto v tretjem kolenu in je plačal navadno takso, ki znaša nekaj goldinarjev. Pred nekoliko tedni se je oženil njegov brat F. B. istotako v tretjem kolenu, a župnik mu je računal sedaj, ko je »vera v nevarnosti« in se rešuje pri volitvah, 35 gld. Ženin, ki ni mogel plačati previsoko takso, tožil je nekemu trgovcu, kje bode dobil denar za pokritje župnikovega računa. Izvedelo se je to kmalo okrog, in nekdo je o tem napisal v »Gorenjcu« notico. Župnik je menda slutil in računil pravilno, zato je po poroki odpustil ženinu okroglih 24 gld., tako da je plačal le navadno takso. Nekaj dni na to, ko je izšla notica v »Gorenjcu«, je župnik poklical dotičnega trgovca, kateremu je ženin tožil zaradi takse, in ga obdolžil, da je pisal notico. Zahteval je, naj notico prekliče kot laž in mu je zapretel, če ne stori tega, da ne bode od njegove hiše nihče dopuščen za krstnega botra in da bo vsakega pokopal po beraški. Če pa ne bi preklical, bi pa župnik »Gorenjca« tožil. Za dodatek še to: V Selcih so bile pri farni cerkvi maše po 60 kr., sedaj so po 1 gld., pri podružnicah so bile po 2 gld., sedaj po 3 gld. Vse to menda, ker je »vera in bera v nevarnosti«, za kmetov žep pa bo že prekrbljeno, da bode kmalu prazen. Selčan.

— **Nemškutarska arogantnost.** Izletniki in turisti, ki obiskujejo Triglav, se že dalje časa pritožujejo, kako vsiljuje kranjska sekcija nemškega planinskega društva svojo nemščino, kjerkoli jo more, in kako skuša nemške znake vtisniti krajem, ki leže v sredini slovenskih pokrajin. Da bodo pa naši Velikonemci tako drzno nastopali, kakor se je opazilo v naslednjem slučaju, ne bi bili nikdar pričakovali, posebno ker nemška kranjska sekcija tako rada poudarja, da ne deluje v politični smeri. Naši turisti so namreč z velikim začudenjem opazili, da je postavljena v bližini Deschmannove kočé pod Triglavom velika črno-rudečo-žolta zastava. Ali je res dovoljeno nemškim nacionalcem, kateri se v zadnjem času zbirajo v kranjski sekciji »Alpenvereina«, na ta način izzivati slovensko ljudstvo na njegovi zemlji? Na to naj bode opozorjena občina Dovje. Radovedni smo, kako dolgo bode stala ta zastava in s kakimi nadaljnimi predrznostmi se bodo še ovekovečili strastni nemški nacionalci, kateri sedaj zastopajo kranjsko sekcijo »Alpenvereina«.

— **Združniško zborovanje Št. Janžke premogokopne združbe.** Dne 19. t. m. vršilo se je v odvetniški pisarni dra. Otona Vallentschag-a v Ljubljani pod vodstvom c. kr. rudarskega nadkomisarja dra. Horiaka prvo združniško zborovanje Št. Janžke premogokopne združbe, katera si je pridobila v last nekđaj prav živahno procvitajoči, zadnjih 20 let pa izven prometa stoječi premogokop v Št. Janžu pri Trebnjem. Premogokop nahajal se je v posesti različnih lastnikov, zadnji čas posedoval ga je Josip Pavlin, kateri ga je pridobil od dvornega svetnika Julija pl. Szaibely. Na združniškem zborovanju se je sedež ravnateljstva določil v Trstu in so v isto izvoljeni gg. Cesare de Combi (predstojnik), Gustav

Pah (predstojnikov namestnik), **Fran Berger**, Julij pl. Szaibely, **Federico Angeli** in **Ernest Camus**. Združniško zborovanje vršilo se je v najlepšem redu ter so vsi sklepi bili sprejeti jednoglasno. Ker premogokopna združba razpolaga čez mnogobrojne trgovske zveze in denarna sredstva, je, po nameravani zgraditvi železniške proge, v interesu kranjske dežele pričakovati pomenljiv razvoj sedanjega premogokopa.

— **Dopust** je dovolilo naučno ministerstvo učitelju na obrtni šoli gosp. Alojziju Ganglu, da izvrši model Valvasorjevega spomenika, in sicer do 15. sept. 1902.

— **Umrli** je v Mengšu pri svojih starih Pavel Jenčič, petošolec na ljubljanski realki. Pokojnik je bil marljiv, vzgleden dijak, toda sušica je po kratkem trpljenju končala življenje nadepolnega mladeniča. Pogreb bo v petek popoldne ob 6. uri v Mengšu.

— **Poročil** se je Ljudevit Demet. Jereb, asistent pri drž. železnici v Trstu, z gđc. Olgo Čokelj iz Trsta.

— **Obč. volitve v Kostanjevici** so se vršile 9. t. m. in je bil izvoljen veleposestnik g. Ivan Globočnik županom.

— **Na Pijavgorici** je bil 11. avgusta izvoljen klerikalni župan, kateri je znan hlapec duhovnikov, in ki je bil vedno pripravljen trobiti v duhovniški rog. Tega župana ne niso volili občani iz Pijavegorice, ampak le iz naprošenih 4 družih občin, ki imajo volilno pravico v občini Pijavgorici. Te volilce sta poslala znani izžanski župnik in kaplan Traven in so jih vodile štiri osebe iz Pijavegorice, znani klerikalni agitatorji. Prejšnji župan je bil liberal in odločen naprednjak. Klerikalni župan je mislil, da bo dobil v občinski blagajnici tisočake, da bo brodil z njimi, ali tega se v tej občini ne bo doseglo nikdar. Prejšnji župan je prevzel leta 1896. dolg, sedaj pa ni zapustil dolga. Zato naj mu bodo občani samo hvaležni!

— **Pri Veliki Nedelji** so zmagali pri občinskih volitvah nemškutarji, namreč občinski oskrbnik Flucher s svojimi poslušniki. žalostno, da so domačini tako malomarni!

— **Stajersko-nemška znanost.** Štajerskim slovenskim šolam se priporoča in usiljuje knjiga: »Präparationen für den heimatkundlichen Unterricht unseres Heimatlandes Steiermark. Von N. Maierl.« Ta knjiga je glede na našo narodnost uprav škandalozen pamflet, in svarimo slovensko učiteljstvo pred nabavo. V dokaz naj navedemo samo nekaj mest iz tega sramotnega pamfleta. »Die deutsche Sprachinseln Cilli. Wird von Deutschen bewohnt. Die Wenden verdingen sich bei den Deutschen als Mägde, Knechte. Sie sprechen noch immer eine uns verständliche Sprache. Viele haben jedoch in Schule deutsch gelernt. Sie essen nur Haiden- und Türkensturz. Die meisten sind Holzknechte und Arbeiter« itd. Jeden stavek bolj nesramen kot drugi. To se prodaja kot znanost in po tem se bo v nemških šolah tudi učilo. Skrbimo, da se neumni in zlobni nemški pisari vsaj s slovenskim denarjem ne bodo podpirali!

— **Toča** je padala včeraj popoldne ob 5. nad Litijo in okolico ter napravila precej škode.

— **Konj je ubil** 14. t. m. popoldne ob 5. poldrugo leto starega sinčka posestnika Er. Vovka v Šalovicah pri Št. Petru. Nesreča se je zgodila v hlevu v pričo očeta.

— **Krava je iztaknila oko** posestniku Iv. Vekarju iz Koč na živinskem trgu v Št. Petru pri Postojni. Krava se je branila muh in sunila Vekarja v levo oko, ki je takoj izteklo.

— **Ustreljenega so našli** dne 14. t. m. v gozdu na takozvanem Dravskem otoku pri Središču jurista Feliksa Stampfla iz Gradca. Bival je pri svojem stricu dr. Spesiću ter je šel v zabavo na lov. Najbrže ga je ustrelil kak tatinski lovec iz maščevanja.

— **Brzovlak je skočil s tira** včeraj pop. ob 2. uri 20 minut zunaj postaje Maribor. Stroj je porušil tir in vagoni so se poškodovali. Osobnii vlaki morajo voziti sedaj preko Ogrskega. Tovorni vlaki iz Maribora in iz Ljubljane pa se sploh ne bodo odposiljali, dokler

se močno poškodovana proga ne popravi.

— **Nesreča na železnicah.** Pretečeno sredo je na koroškem koldvoru v Mariboru nekemu pripenjaču odtrgalo nogo. V četrtek je povozil vlak v Vuhredu strojevodjo Verhouška. Bil je takoj mrtev. Zapustil je ženo s 6 neprekrbljenimi otroci.

— **Svečano otvorjenje „Hrvatske čitaonice“** v Moščenicah 25. t. m. se bode vršilo s koncertom, ki bode v društvenih prostorih ob 7. uri zvečer.

— **Samomor.** V Zdušu pri Kamniku se je frizerski pomočnik Simon Krištofič ustrelil. Bil je menda duševno bolan.

— **Sedaj imate!** Svoječasno smo poročali, kako so tržaški magistratovci lovili slovensko narodno ljudstvo, naj se o ljudskem štetju zapiše za Lahe! Zlasti pa so v ta namen grdo zlorabljali domovinski zakon, katerega so na drzen način spravljali v zvezo z ljudskim štetjem. No, sedaj celo »Avanti« graja tržaške magistratovce, ker na neodpusten način kratico domovinstvo tudi takim, katerih pravica je evidentna. Tem povodom pripoveduje »Avanti«, kako so o priliki ljudskega štetja razni agentje sleparili slovenske ljudi, z obljubami, da jim bo takoj podeljeno meščanstvo ako se vpišejo za Italijane, drugače pa da v Trstu ne bo vsprejet nikdo. Slovensko nerazsodno ljudstvo je šlo res na limanice, mislé, da Lahoni govorijo resnico. Sedaj pa jim magistrat vrača nevsprejete prošnje iz teh ali onih »razlogov«! Signori gospodovalne klike si sedaj veselo manejo roke, ker so dosegli največo prevaro, a slovensko nerazsodno ljudstvo se sedaj obrača do »Edinosti«, da mu pomore do tega, kar mu podeljuje zakon. »Camorra« iredentarjev, Židov in ob enem uničevalcev blagostanja Trsta in njega prebivalcev je dosegla — vsaj za nekoliko časa — svoj umazani namen; ali neki pregovor pravi, da — Bog ni Furlan!

— **Kdo izzivilje?!** Dne 28. julija se je dogodilo, da so Slovenci tržaške okolice kamenjali družbo Lahov, ko se je vozila po istrski cesti proti sv. Ani. Tedaj so vsi lahonski listi zagnali grozen krik proti barbarom-napadalcem! Včeraj pa je bila pred tržaškim deželnim sodiščem razprava proti jednemu gori omenjenih Slovencev, in na tej razpravi se je dokazalo — da so bili Lahoni, ki so izzivali, in ne Slovenci!

— **Avstrijske vojne ladije in italijanski inženjerji.** V tehničnem zavodu pri svetem Andreju se gradijo razne vojne ladije in med istimi je več avstrijskih. Med osobjem tega zavoda pa je več laških podanikov in to celo med inženjerji! Pustimo na strani dejstvo, da to pomenja krivico domačim delavcem brez izjeme in povdarimo, da je najemanje tujih podanikov, zlasti pa inženjerjev, nevarno. Ti inženjerji imajo tako vso priliko opazovati sistem naših vojnih ladij. Nevarnosti in škode, ki utegnejo nastati vsled tega, ne treba opisovati. Ako naša država daje kruha in sploh zaslužka temu zavodu, bi li ne mogla ob enem zahtevati, naj se ta zavod ne poslužuje tujih državljanov, ko ima domačih na izbero, in naj ne odpira vrat — ogleduštvu? Kaj mislijo o tem avstrijski vodilni krogi?!!

— **Anžič zopet ušel.** Poizvedovanju mestne policije se je posrečilo dognati takoj, da je pobegnul tat bicikljev Anžič v Solnograd. Danes zjutraj bi bil moral Anžič z gorenjskim vlakom v spremstvu orožnika dospeti v Ljubljano, a malo pred svojo ječo, ki ga ne izpusti več tako naglo, se je Anžiču posrečilo uteči iznova. Blizu Medvod je hotel iti Anžič na stran ter je prosil orožnika, da mu sname verigo z rok, da more iti na stranišče. Orožnik je verigo snel in spremil Anžiča do vrat stranišča, da bi ga ondi stražil. Ali Anžič je, vstopivši v stranišče, bliskovito vrata zaloputnil in porinil zapah. Med tem ko je orožnik vrata odpiral, pa je Anžič skočil z vlaka skozi straniščno okence ter pobegnul, predno se je vlak zopet ustavil. Orožnik je šel s 4 tovariši takoj preganjat in lovit Anžiča, a doslej ga še niso dobili. Baje je zbežal tat proti Savljam. Pri skoku z vlaka si je menda pohabil nogo, kajti

ljudje so videli nekega šepajočega, človeka, ki je docela sličen Anžiču.

— **Meščanska godba** priredi danes zvečer koncert na Hafnerjevem vrtu in sicer na lok, na kateri koncert sl. občinstvo še posebno opozarjamo. Če pomislimo, kako dolgočasno in pusto je bilo druga leta ob tem času v Ljubljani, ne moremo dosti visoko ceniti lepo razvijajočo se meščansko godbo, katere ne podpiramo nikdar dovolj krepko.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 11. do 17. avgusta 1901. Število novorojencev 21 (= 31.18%), mrtvorojencev 1, umrlih 30 (= 44.55%), mej njimi jih je umrlo za škardato 1, za vrtico 1, za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 22. Mejnimi je bilo tujevcev 10 (= 33.3%), iz zavodov 18 (= 60%). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za škardato 8, za vrtico 1 oseba.

— **Brzovjavni in telefonski promet meseca julija 1901.** Na c. kr. brzovjavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca julija 1901, in sicer na Primorskem oddanih 47.497, došlih 55.541, transitujočih 153.973, skupaj 257.011 brzovjavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 31.197, došlih 35.455, transitujočih 137.989, skupaj 204.641 brzovjavk; na Kranjskem oddanih 9.426, došlih 12.048, transitujočih 20.766, skupaj 42.240 brzovjavk. V interurbanem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1.954, v Opatiji 344, v Pulju 150, v Ljubljani 202 pogovorov. V lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 320.000krat, v Pulju 6.882krat, v Gorici 7.037krat, v Opatiji 2.384krat in v Ljubljani 23.235krat.

* **Črnogorski knez — srbski prestolonaslednik.** »Inf.« je izvedela, da se je kralj Aleksander izrazil pred ruskim poslanikom, da je voljnj razglasiti kneza Nikolaja črnogorskega za dediča srbskega prestola v slučaju, da ostane njegov zakon brez otrok. — Prijateljska zveza med Cetinjem in Belgradom je ponovljena. Bratranec velikega kneza Nikole, vojvoda Blažo Petrovič, odide kot črnogorski odposlanik v Belgrad.

* **Škofje — zoper menihe.** Belgiški škofje ne kažejo posebnega veselja nad ogromnimi procesijami vsiljujočih se francoskih menihov. Kakor javlja klerikalni pariški »Universum«, so sklenili, da smejo francoski menihi le pod sledečimi pogoji stopiti na belgiška tla: 1.) ne smejo beračiti od hiše do hiše; 2.) ne graditi učilnic; 3.) ne smejo imeti javnih kapelic, ki bi bile tudi občinstvu pristopne.

* **Nesreča na morju.** Parnik »Island« je butnil pretekli petek zjutraj ob ledeno goro v obližju Juneaua (Alaska) ter se je potopil. 65 oseb je utonilo, 107 pa se jih je rešilo.

* **Roparski načelnik ujet.** Georgij Dimopulos, najbolj nevarni roparski načelnik, katerega se je v Macedoniji vse bala, se je pripeljal pred par dnevi v Volos ter je bil celo tako predrzen, da je šel, čudno oblečen, v neko kavarno. Tam ga je izpoznal orožniški korporal in poklical je še pet redarjev; toda ko ga je hotel orožnik prijeti, ga je ustrelil Dimopulos v oko. Po dolgem, hudem boju se je šele posrečilo redarjem, zvezati smelega in nevarnega roparskega načelnika.

* **Turška princesinja — govornica.** Londonski listi poročajo: V kratkem času bo v Londonu prirejala zanimive govore turška princesinja po imenu Hairie Ben Ayad, ki ima za seboj jako romantično preteklost. Ona in njen mož sta legitimista, t. j. pristaša Murada, brata sedanjega sultana Abdul Hamida. Tega starejšega brata pahnil je Abdul Hamid v ječo, kjer životari še dosedaj, legitimisti pa ga še vendar pripoznavajo za pravega vladarja. Zato sta pa tudi princesinja in mož preganjana po turški vladi. Zdjaj pa namerava princesinja v govorih pojasnjevati razne pikantne vesti, edino le turški ženi znane, kakor n. pr. o turških ženah, o njihovem domačem življenju, o skrivnostih harema, o suženjstvu v Turčiji itd. Pri svojih govorih bo oblečena v turško nošo, ter bo zavoj zakrval njen obraz. Baje je interesantna rujavka.

* **Glasilu beračev.** V Parizu izhaja jako čuden list, »Dnevnik beračev«. Ta list je autografirani in poroča natanko

o vseh krstih, porokah, pegrebih in drugih prilikah, katere obljubujejo beračem bogato žetev. V listu je dalje natančen imenik raznih človekoljubov, naveden je tudi čas, najugodnejši za beraške »avdi-dijence«. Končno slede še druga koristna »družstvena« poročila.

* **Pes prijatelj kolesarjev.** V vasi Vrutici na Češkem ima trgovec g. Václav Němec bernardinskega psa »Greifa«. Ta pes ima posebno naklonjenost do kolesarjev, to pa za to najbrž, ker njegova gospodarja, mladi in stari Němec, oba kolesarita. Bernardinec »Greif«, kakor se je tega privadil pri svojih gospodi, spremlja vsakega tujega kolesarja po celi občini, in gorje manjšemu psu, kateri bi hotel z lajanjem napasti kolesarja: velikan »Greif« prime lajalca za kožuh, strese ga na malo ter ga vrže. Ako pa ima kak kolesar bič ali zavitek, mora ga izročiti »Greifu«, kateri samozavestno vzame vse v gobec, potem pa beži naprej ter kaže pot k trgovcu in gostilničarju Svobodi konec vasi, kjer je izvrstna postaja za tuje kolesarje.

Književnost.

— **„Čujte nas!“** Tako se zove novoizšla knjižica Rudolfa Vrabla, kateri je spisal že več mladinskih spisov. Vsebina knjižice je sledeča: Milijoni. — Vanda, poljska kraljica. — Kamen. — Predsodbo. — Zgubljena sreča. — Že tretji. — Tudi ti spisi so namenjeni priprostemu narodu ter odrasli mladini ter so vsi tendenčno moralne vsebine, kar kaže že tudi naslov. Knjižica je lična; tiskali in založili so jo Blaznikovci nasledniki; stane 40 vinarjev. Priporočamo jo.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Maribor 22. avgusta. Shod zaupnikov otvoril dr. Rozina. Udeležnikov okoli 250. Predsednik dr. Srečec obžaluje sklep proti abstinenici. Čehom se izjavi kondolenca ob smrti dr. Kaizla. Robič govoril je o gospodarstvu dež. zborni in zopet odobruje abstinenco. Ravno tako Dečko. Shod traja še naprej.

Dunaj 22. avgusta. Cesar je sporočil po svojem prvem pribočniku grofu Paarju vdovi dr. Kaizla svoje najgloblje sožalje.

Dunaj 22. avgusta. Nadvojvoda Franc Ferdinand je ustrelil na lovu po nesreči neko žensko, ki je brala jagode. Nesreča se je zgodila v gozdu pri Böhmisch-Röhrenu.

Praga 22. avgusta. Pogreba bivšega finančnega ministra dr. Kaizla se je udeležilo ogromno občinstva, finančni minister Böhm-Bawerk, minister dr. Rezek, namestnik Coudenhove, bivši ministrski šef pokojnika, grof Thun, državni in deželni poslanci obeh narodnostij iz Češke in Moravske, poslanec dr. Wassilko kot zastopnik maloruskega kluba, zastopniki državnih uradov, češkega vseučilišča, trgovske zbornice itd. Vence so poslali: ministrstvo Körber, finančno ministrstvo, dr. Rezek, Coudenhove i. dr. Občinstvo je delalo špalir prav do pokopališča. Na grobu je krasno govoril načelnik mladočeskega izvrševalnega kluba dr. Škarda.

Pariz 22. avgusta. Ker se zunanji minister Delcassé ni vrnil s svojega dopusta, se sodi, da francosko-turška afera v Carigradu ni več kritična. Listi pišejo mirnejše, le »Figaro« piše, da je vojna skoraj neizogibna ter poroča, da odide v kratkem troje velikih vojnih ladij pred Carigrad.

Berolin 22. avgusta. Zastopnik republike Oranje, dr. Müller, v Haagu je dobil poročilo, da je prijelo v Kaplandiji 12.000 Holandcev za orožje in da je položaj Angležev jako neugoden.

London 22. avgusta. Zadnje posvetovanje burskih voditeljev pod predsedništvom Krügerja, na katerem se je obravnavalo, kaj storiti glede proklamacije Kitchenerja, je ostalo brezuspešno, ker je izjavil dr. Leyds, da se posredovanja kake velevlasti ni več nadejati.

Kapstadt 22. avgusta. Buri operirajo v okraju Barkley Easta. Preganjanje jih krepka policija in angleške čete. Barkley je utrjen, a odrezan od vseh zvez.

Poslano.*)

Gospodu Fran Stibilu
na Rakeku.

Vaša izjava v prilogi št. 182 „Slovenskega Naroda“ s dne 10. avgusta t. l. je neresnična in izbruh jeze zato:

1.) ker sem se s zalepko s dne 1. julija t. l., podpisano od dveh prič, odpovedal svari s Vami v teku treh mesecev (storil sem to, ker ste mi bili nevhvalni in niste hoteli kupcevati na podlagi vsaj najpotrebnejših, tedaj najobičajnejših trgovskih knjig);

2.) ker sem zahteval od Vas pojasnila, koliko ste sami iztočili, komu in po čem ste oddali 4865 l od 6352 litrov iz Istre na Vaše in moje ime fakturiranega vina, do katerega imam ravno toliko pravice kot Vi, a tudi dolžnosti da bode početkom oktobra t. l. plačano;

3.) ker sem zasačil kakor drugod dopise, tako posebno v Istri zalepko, s katero ste me žalili na časti in poštenju, mesto da bi poslali 400 K na račun vina, kakor ste obljubili;

4.) ker sem Vas 5. t. m. po g. notarju pozval k obračunu v Cerknico za to, ker niste poslali do 3. t. m. nobenega denarja v Lstro, kakor ste meni trdili in akoravno ste večino skupnega vina ali iztočili ali na debelo prodali in od odjemnikov zahtevali, da se samo Vam plačuje;

5.) ker sem Vas pretečeni teden tožil pri sl. c. kr. sodišču v Cerknici radi žaljenja na časti in poštenju.
Koncem Vam naznanjam, da bodem, kakor pred najnim obračunom dne 31. maja t. l. tako sedaj sprejel denarje na najino vino in sicer za to, da bodeva početkom meseca oktobra t. l., zadostila svoji skupni dolžnosti.

Hrenovice, dne 12. avgusta 1901.

Josip Rustja.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1795)

Zahvala.

„Vranska Vila“ bila je povodom svojega izleta v Soštanj tako sijajno in presrečno sprejeta, kakor še nobeno društvo v kakšnem trgu na Spodnjem Štajerskem. Odbor izreka torej najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so k temu sijaju pripomogli. Zlasti se zahvaljuje velečlenim damam šaleškim za darovani trak, kateri ostane ne le najljepši kras društveni zastavi, temveč ljubavna vez obeh dolin, — nežnim rokam, katere so društvenke iz-za oken s šopki v takem izobilju ob- sipavale, slavnemu tržiško-občinskemu sastopu z gosp. županom za prelepi pozdrav, bratskemu društvu „Šaleška Čitalnica“ z uzmornim gosp. predsednikom za vnesene govore in ukrenitev vsega potrebnega in hotelu „Avstrija“ za izbornu postrežbo.

Slov. pevsko društvo „Vranska Vila“.

Na Vranskem, dne 18. avgusta 1901.

S. Meglič,
t. č. podpredsednik.

Umrli so v Ljubljani:

V otroški bolnici:

Dne 16. avgusta: Ivan Fink, dninarjev sin, 3 mes., atrofija.

V hiralnici:

Dne 12. avgusta: Julijana Kukovec, usmiljenka, 25 let, jetika.

Dne 13. avgusta: Marija Kres, gostija, 87 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 506,5 m. Srednji kračni tlak 786,0 mm.

Augst	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Mikrom. v 24 urah
21	9. zvečer	738,8	19,1 sr.	svzhod	oblačno	0,0 mm
22	7. zjutraj	741,0	14,0 sr.	svzhod	jasno	0,0 mm
	2. popol.	739,9	23,1 sr.	vzhod	del. oblač.	0,0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 19,9°, nor- male: 18,3°.

Dunajska borza

dne 22. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	99—
Skupni državni dolg v srebru	98,85
Avstrijska zlata renta	118,80
Avstrijska krona renta 4%	95,75
Ugrska zlata renta 4%	118,55
Ugrska krona renta 4%	93,05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1871—
Kreditne delnice	631,50
London vista	239,35
Nemški državni bankovci za 100 mark	117,15
20 mark	23,44
20 frankov	19,03
Italijanski bankovci	91,10
C. kr. cekini	11,32

ROGAČKA
KISELA VODA Gempel in Styria v. d. o. o.
OSVEŽUJOČA PIAČA. Neopresegljiva zdravilna veda.

†

Marija Jemčič naznanja v svo-
jem kakor v imenu svojih otrok Mar-
cela, Miel, Milana, Francelja
in Antona prežalostno vest, da je
njen iskreno ljubljani nepozabni sin, ozi-
roma brat

Pavel Jenčič
učenc 5. real. razreda

v svojem 18. letu, previden s sv. zakra-
menti za umirajoče, danes ob 1/2. uri
zjutraj, po kratki mučni bolezni, mirno
v Gospodu zaspal. (1794)

Pogreb predragega nepozabnega bode
v petek, ob 6. uri popoldne, iz hiše
žalosti na tukajšnji pokopališče.

Za tiho sočutje se prosil!

Mengeš, dne 22. avgusta 1901.

**Podpisani izjavlja, da za svojo
ženo Marijo Krsnik
rojeno Kocjan ni več
plačnik.**

Ant. Krsnik
posestnik in mlinar v Lešah
(1787—2) h. št. 3.

Trgovski učenec
s primerno šolsko omiko, zmožen sloven-
skega in nemškega jezika, se sprejme v
trgovino (1778—2)

Ernesta Jeunikerja, Dunajska cesta.

**Fino perilo za dame in gospode
se sprejme za leskeče likati.**
Izvršitev točna!
Po perilo pridem tudi na dom.

Jedert Jamnik 1793-1
Cesta na loko št. 19, I. nadstr.

Kot (1762—2)

korespondent ali praktikant
želi vstopiti v službo slovenskega, nem-
škega in italijanskega jezika ter francoske
korespondence vešč absolviranec trg. šole.
Ponudbe na upravnistvo »Slov. Nar.«.

Vsak dan sveže

Trake
priporoča po najnižji ceni
Janko Traun (1724—5)
Glince pri Ljubljani.

Spreten komi
norimberške in galanterijske stroke in za
kranjske izdelke se sprejme za en-gros
trgovino.
Ponudbe pod spreten komi št. 1000
upravnistvu »Slov. Naroda«. (1792—1)

Krojaškega pomočnika
dobrega in izvežbanega v navadnem delu,
sprejme takoj (1779—2)

Ivan Lebez v Borovnici.

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. (714-24)

**Popolna oprava
za špecerijsko prodajalnico**
dobro ohranjena, se po ceni odda.
Natančni naslov pove tvrdka (12-152)

Edmund Kavčič
v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.
Izvod iz voznega reda

veljavna od dne 1. junija 1901. leta.

**Odhod iz Ljubljane j. z. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove
vate, Karlove vate, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomesto in v Kočevje.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano j. z. kol. Proga
iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregenca, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
poludne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38
m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in
Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m po-
poludne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljub-
ljane dr. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih — **Prihod v Lju-
bljano dr. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob
6. uri 10 m in ob 3. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Notarskega uradnika
1784 išče notar na deželi. 2
Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

**Dobro ohranjeno
špecerijsko opravo**
kupi (1786—2)
Jos. Kordin v Ljubljani.

**Absolviran
gimnazijalec**
sprejme se takoj (1791)
v pisarni dr. F. Tekavčiča
odvetnika v Ljubljani.

Prva žrebilarska in železo-obrtna za-
druga v Kropi pri Kamnigoric
vsprejme spretnega
korespondenta ozir. knjigovodjo.
Pisane ponudbe z dostavkom letne
plače vpslati so naravnost zadrugi. 1780-2

**Koroški
rimski vrelec**
najfinejša planinska kislavoda,
izkušana pri vsakem nahodu,
posebno otroškem, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. (573-38)

Zastopstvo in zaloga za Kranjsko in Primorsko:
Anton Ditrich
Ljubljana, Marije Terezije cesta 2.

**Trgovina
z mešanim blagom**
kje na deželi ali v kakem trgu
se želi prevzeti. (1773—2)

Ponudbe naj se pošiljajo upravnistvu
»Slov. Naroda« sub „Merkur 4000“.

**Spretno, solidno
potovalne uradnike**
(akvizitirerje)
za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.
Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošil-
ljajo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1026—30)

Brat k bratu!

Nagradjena tvrdka
FRAN RADIĆ
na Bulu v Dalmaciji
proizvaja najboljša, tečna in okrepujoča

vsakovrstna vina
vsebujoča naravnega alkohola od 9 do 14 stopinj, kakor tudi

desertna vina. (1789—1)

Kdor se želi o tem preveriti, naj poskusi to najbolj okrepujoče sredstvo, nabavljajoč
izključno in neposredno pri tvrdki, koja ga proizvaja. — Naročbe od 50 litrov in več izvr-
šujejo se takoj in točno. — Uzorce, cenike in izjave stalnih odjemalcev pošiljam na za-
htevanje franco. — Podam lahko na stotine spričeval iz Banovine.

Ako si pomagamo sami, ne potrebujemo tujcev!

Gostilna „pri novem svetu“
Marije Terezije cesta št. 14.

V nedeljo, 25. avgusta 1901

KONCERT
meščanske godbe
na izdatno olepšanem vrtu.
Začetek ob 1/2. 5. uri. Vstopnina prosta.
Na vrtu sta salon in keglijšče.

Točil bodem izvrstna pristna vina in Koslerjevo marčno pivo ter
skrbel za dobra jedila in točno postrežbo.
Za mnogobrojen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

Valentin Mrak, gostilničar.

(1796—1)

Založena 1847. Založena 1847.

**Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS**
v Ljubljani 33

Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7
Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

